

## **Jak polskie firmy współpracują z sektorem edukacji?**

(rezultaty badania Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy i FRSE)

### **1. Opis badania**

Najważniejszym celem badania było określenie, jaki odsetek polskich przedsiębiorstw współpracuje ze szkołami zawodowymi oraz poznanie specyfiki i barier tej współpracy. Rezultaty badania dostarczyły także informacji o typach prowadzonej współpracy, kategoriach przedsiębiorstw najczęściej ją podejmujących, motywach i powodach jej podejmowania, zaprzestawania bądź niepodjęcia. Istotnym aspektem badania było także poznanie oczekiwań pracodawców wobec młodego pokolenia potencjalnych pracowników.

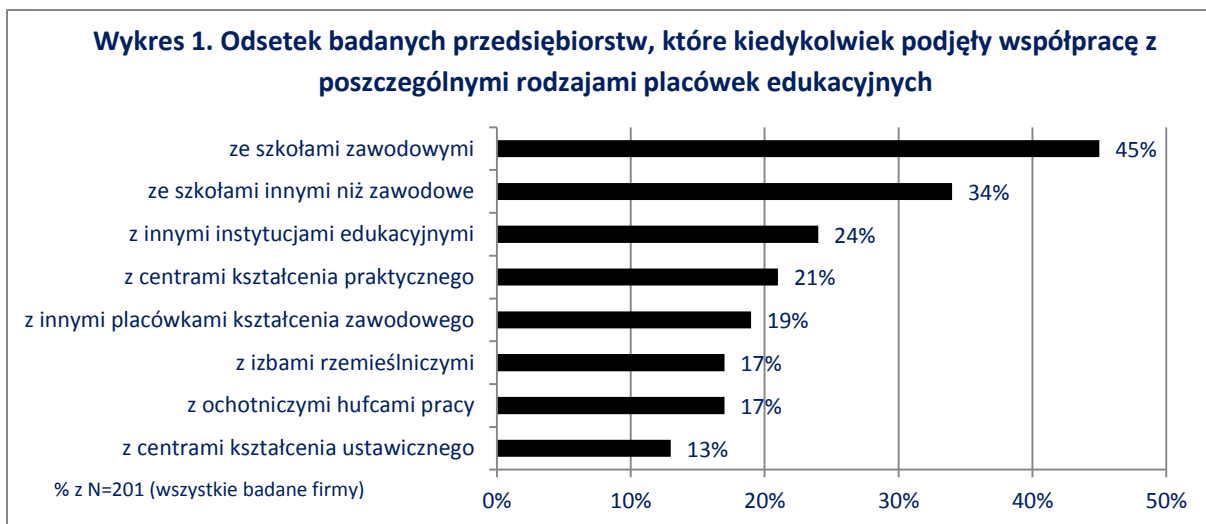
Badanie przeprowadzono techniką wywiadów telefonicznych (CATI) z udziałem 201 przedsiębiorstw w IV kwartale 2018 r. Struktura próby pod względem wielkości oraz branży (na podstawie klasyfikacji PKD) odpowiada strukturze polskich przedsiębiorstw, przy czym wyniki dla branż przedsiębiorstw przedstawiono w 4 kategoriach: produkcja, handel, usługi, budownictwo. Próba została dobrana w sposób zapewniający równomierną reprezentację terytorialną kraju (poszczególne województwa i kategorie wielkości miejscowości). Badanie wykonano przy współpracy z firmą Kantar Millward Brown (wykonawca badania CATI).

### **2. Wyniki**

#### **2.1 Ogólnie o współpracy polskich przedsiębiorstw z sektorem edukacji**

Jak pokazują wyniki badania, 69% badanych firm podejmuje lub podejmowało różnego rodzaju współpracę z placówkami edukacyjnymi. Współpracę ze szkołami zawodowymi lub ze szkołami innymi niż zawodowe (uczelniami wyższymi, szkołami ponadgimnazjalnymi) kiedykolwiek podjęło odpowiednio 45% i 34% przedsiębiorstw. Firmy najrzadziej decydowały się na kooperację z centrami kształcenia ustawicznego (13%), z izbami rzemieślniczymi (17%) oraz z ochotniczymi hufcami pracy (17%).

Obecnie 35% badanych pracodawców współpracuje z instytucjami edukacyjnymi – najczęściej są to większe firmy, zatrudniające powyżej 50 pracowników. Firmy koncentrują się głównie na organizowaniu staży i praktyk oraz przyuczaniu uczniów do zawodu, a także na organizowaniu wykładów, prelekcji, szkoleń czy warsztatów. Okazjonalnie pracodawcy angażują się w udzielanie wsparcia materialnego, finansowanie czy współfinansowanie projektów, imprez, patronatów czy projektów charytatywnych. 34% badanych firm podjęło w przeszłości współpracę z placówkami edukacyjnymi, ale obecnie już jej nie prowadzi.



Źródło: opracowanie własne

Badanie pokazało, że firmy najczęściej ograniczają współpracę z sektorem edukacji do kilku instytucji – 61% podejmuje różnego rodzaju aktywności z maksymalnie trzema placówkami. Niemal połowa firm, które zdecydowały się na współpracę z sektorem edukacji, stale współpracuje z organizacjami edukacyjnymi, a ¼ robi to często. Inicjatywa współpracy z sektorem edukacji nieco częściej podejmowana jest przez pracodawców niż przez instytucje edukacyjne (45% vs 37%).

## 2.2 Motywy podejmowania przez przedsiębiorców współpracy z sektorem edukacji i zadowolenie ze współpracy

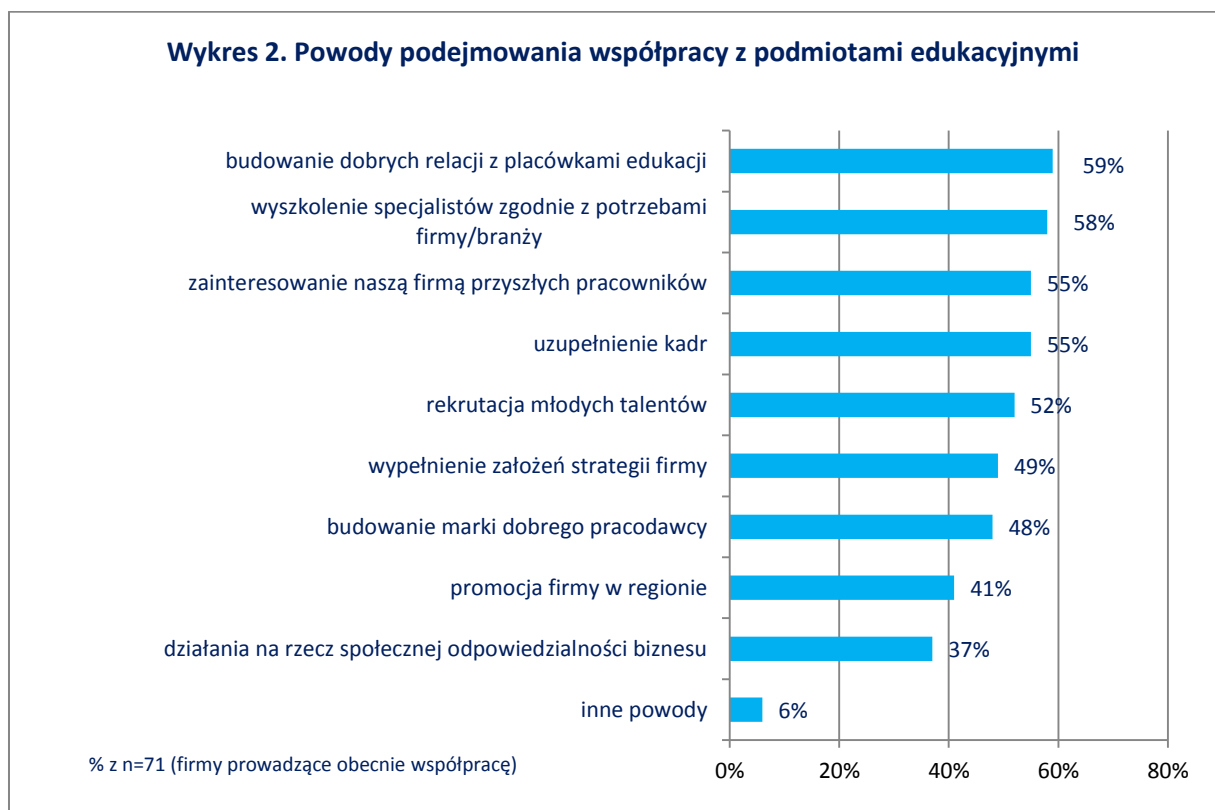
Do podejmowania współpracy przedsiębiorców zachęca przede wszystkim potrzeba budowania dobrych relacji z placówkami edukacyjnymi oraz chęć wyszkolenia pracownika zgodnie z profilem i zapotrzebowaniem firmy. Ponad połowa pracodawców twierdzi, że stara się w ten sposób zainteresować firmą przyszłych pracowników, uzupełnić braki kadrowe bądź pozyskać utalentowanych przyszłych pracowników.

Dla części firm współpraca z sektorem edukacji to również budowanie swojej marki jako dobrego pracodawcy (48%) i promocja firmy w regionie (41%). Najrzadziej występującym motywem współpracy są działania na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu (37%). Warto zauważyć, że blisko połowa przedsiębiorstw poprzez współpracę z sektorem edukacji wypełnia założenia i strategię swojej firmy.

Ogromna większość (94%) przedsiębiorstw współpracujących obecnie z sektorem edukacji jest zadowolona z tej współpracy, choć warto zauważyć, że odpowiedzi zdecydowanie pozytywnej udzieliła co trzecia firma. Niezadowolonych firm było ok. 6%. Jako powody niezadowolenia ze współpracy podawano m.in. brak zaangażowania ze strony szkół, nieadekwatność nauczania w szkołach względem wymogów nauki zawodu, niewystarczającą wiedzę uczniów.

Potencjał do współpracy wśród firm, które jej obecnie nie prowadzą, można określić jako duży. Niemal 2/3 firm, które mają doświadczenie z sektorem edukacji, jest otwarta na ponowną współpracę a 1/3 z tych, które nigdy nie współpracowały, byłaby gotowa aktywnie działać w tym obszarze. Ponadto, ponad połowa firm, które współpracowały w przeszłości z sektorem edukacji i 1/3 tych, które nigdy nie zdecydowały się na taką współpracę, obecnie rekrutuje praktykantów

i stażystów (najczęściej z polecenia, poprzez ogłoszenia lub za pośrednictwem urzędu miasta), a 77% firm organizujących staże i praktyki zatrudnia praktykantów i stażystów po zakończeniu stażu.



Źródło: opracowanie własne

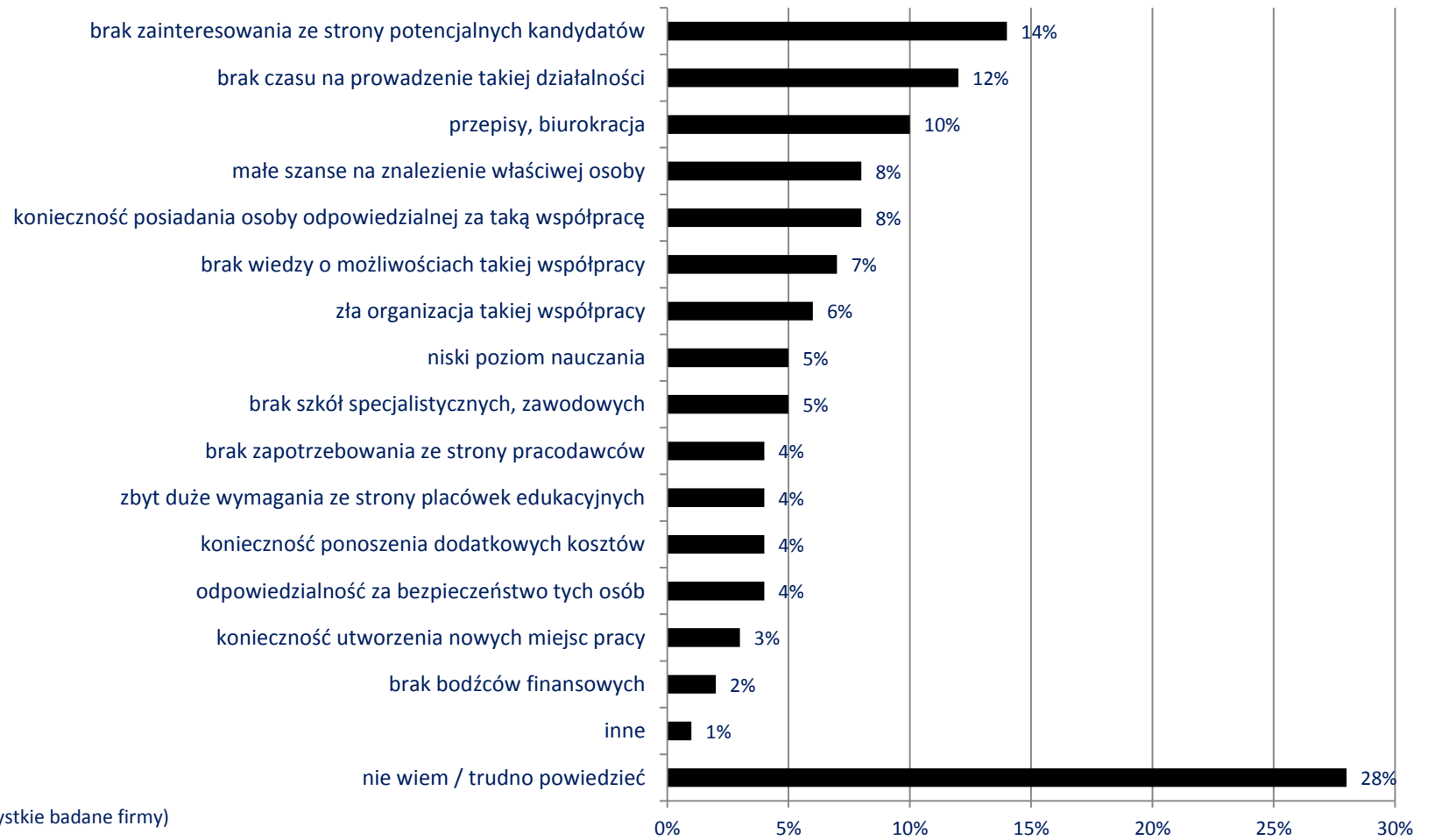
### 2.3 Przyczyny braku współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji

Na pytanie „Co powstrzymuje pracodawców przed współpracą ze szkołami i instytucjami odpowiedzialnymi za organizację kształcenia zawodowego?” 28% badanych firm nie potrafiło udzielić odpowiedzi. Wskazywane najczęściej przyczyny braku współpracy to brak zainteresowania ze strony potencjalnych kandydatów (14%), brak czasu na prowadzenie takiej działalności (12%) oraz utrudnienia wynikające z obowiązujących przepisów i biurokracji (10%).

W grupie 34% firm, które w przeszłości podejmowały współpracę z instytucjami edukacyjnymi lecz już jej nie prowadzą, najczęstszymi (26%) przyczynami jej zaprzestania były brak zapotrzebowania na taką formę współpracy oraz brak zainteresowania ze strony kandydatów. Trzecią, co do częstości występowania przyczyną były trudności proceduralne, wskazywane przez 9% firm.

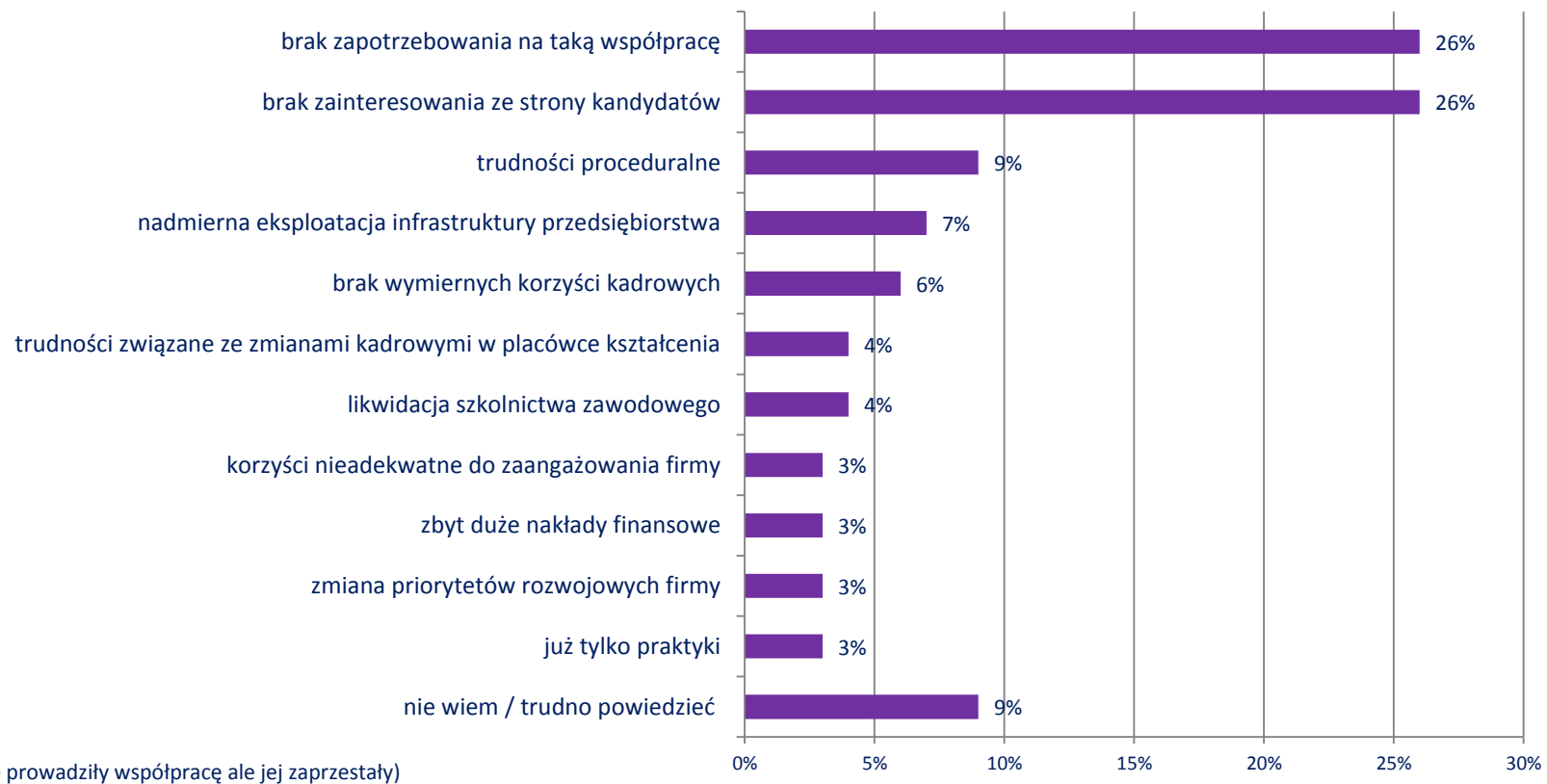
Wśród 29% przedsiębiorstw, które nigdy nie podejmowały współpracy z sektorem edukacji najczęściej podawaną przyczyną (56%) był brak zapotrzebowania na tego rodzaju współpracę, a w drugiej kolejności brak zapotrzebowania na stażystów i praktykantów (14%). Wskazywano także m.in. na brak zasobów kadrowych umożliwiających prowadzenie takiej współpracy (7%) oraz brak wiedzy o możliwości jej prowadzenia (5%).

**Wykres 3. Co powstrzymuje przed współpracą z placówkami kształcenia zawodowego?**



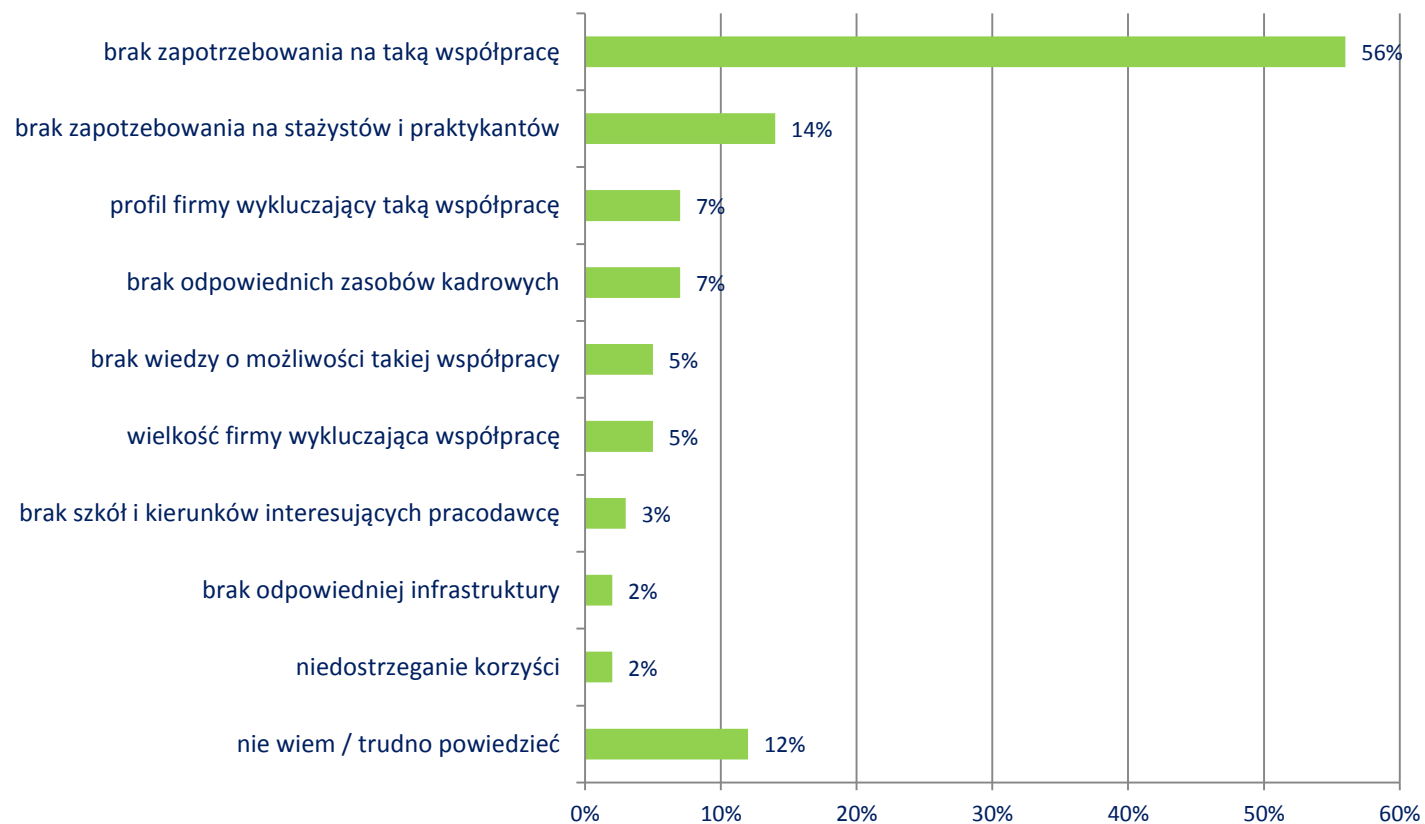
Źródło: opracowanie własne

**Wykres 4. Przyczyny zaprzestania współpracy prowadzonej z instytucjami edukacyjnymi**



Źródło: opracowanie własne

**Wykres 5. Przyczyny niepodjęcia współpracy z instytucjami edukacyjnymi**



% z n=59 (firmy, które nigdy nie współpracowały)

Źródło: opracowanie własne

## **2.4 Korzyści przedsiębiorstw ze współpracy ze szkołami i instytucjami kształcenia zawodowego**

Możliwość dostępu do dobrych pracowników, wykwalifikowanych zgodnie z potrzebami pracodawcy to korzyść ze współpracy z placówkami kształcenia zawodowego, którą badani pracodawcy podawali najczęściej. Tak rozumianą korzyść przedsiębiorcy prowadzący obecnie współpracę z placówkami edukacyjnymi wskazywali znacząco częściej niż firmy, które zaprzestały takiej współpracy lub nigdy jej nie podejmowały. Pracodawcy, którzy zaprzestali współpracy najczęściej wskazywali korzyść pt. „szansa pozyskania pracowników”.

Na uwagę zasługuje fakt, że w grupie firm, które nigdy nie podejmowały współpracy z placówkami edukacyjnymi, częściej nie potrafiono wskazać na konkretne korzyści płynące ze współpracy z placówkami kształcenia zawodowego, niż je wskazywano. Natomiast firmy, które zaprzestały współpracy z sektorem edukacji częściej wskazywały na brak korzyści, niż firmy obecnie współpracujące, bądź te, które nigdy nie współpracowały. Pełne zestawienie podawanych przez przedsiębiorstwa korzyści ze współpracy z placówkami kształcenia zawodowego zawiera wykres 6.

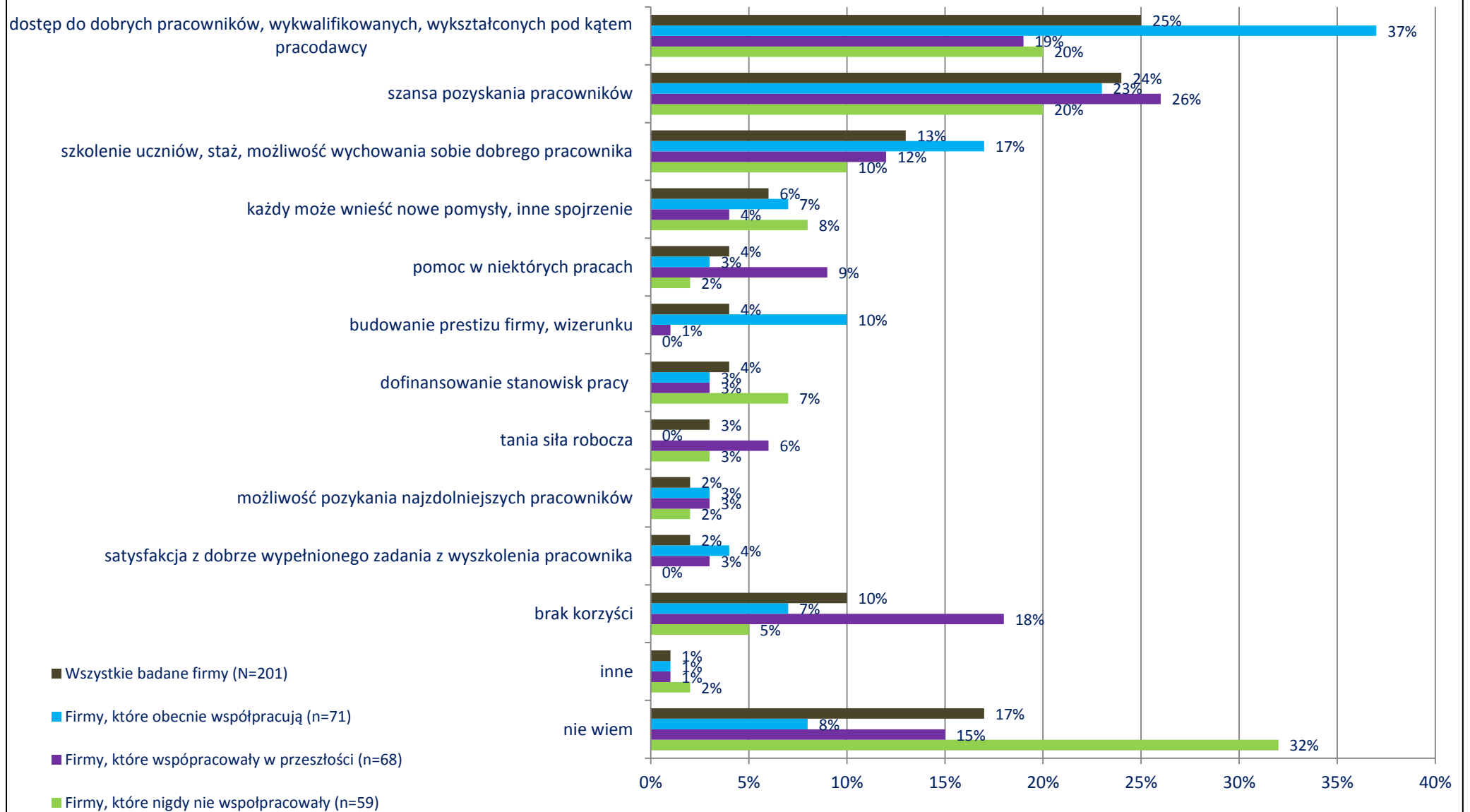
## **2.5 Pożądane przez pracodawców cechy młodych pracowników**

Pod względem cech, które badani pracodawcy uznali za pożądane u młodych pracowników, odpowiedzi udzielane przez firmy prowadzące obecnie współpracę z sektorem edukacji, różniły się niewiele od udzielanych przez firmy dotąd niewspółpracujące lub takie, które zaprzestały współpracy. Część cech kandydatów jest natomiast ceniona w różnym stopniu, w zależności od branży bądź wielkości przedsiębiorstwa. Umiejętność przygotowania specjalistycznej dokumentacji, czy też znajomość nowoczesnych technologii i oprogramowania są niemal dwukrotnie częściej uznawane za pożądane w branży usługowej, niż w handlu. Podobnie, umiejętność pracy w międzynarodowym środowisku, jest dwukrotnie częściej wskazywana przez firmy zatrudniające powyżej 50 pracowników, niż przez firmy zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Branża usług, bardziej niż ogół badanych przedsiębiorstw, ceni sobie także wykształcenie wyższe.

Za najbardziej pożądane cechy uważane jest „komunikowanie się i współpraca w zespole” oraz „gotowość do uczenia się”. Pracodawcy w wysokim stopniu cenią także umiejętność sprawnego posługiwania się językiem polskim, dużo bardziej niż umiejętność porozumiewania się w języku obcym. Posiadanie wyższego wykształcenia, jako pożądana cecha młodego pracownika, było wskazywane najrzadziej. Stosunkowo rzadko wskazywano też na umiejętność pracy w międzynarodowym środowisku oraz znajomość terminologii zawodowej w języku obcym.

Pracodawcy, którzy aktualnie prowadzą współpracę z placówkami edukacyjnymi, częściej niż ci, którzy zaprzestali współpracy bądź nigdy jej nie podejmowali, uznawali za pożądane posiadanie umiejętności matematycznych, informatycznych i interpersonalnych oraz posiadanie zdanego egzaminu zawodowego czy umiejętności posługiwania się narzędziami i sprzętem specjalistycznym. Pracodawcy ci częściej wskazywali także na umiejętność pracy w międzynarodowym środowisku i znajomość terminologii zawodowej w języku obcym. Pełne zestawienie cech pożądanych przez pracodawców u młodych pracowników zawiera wykres 7. Zróznicowanie tych cech w zależności od branży bądź wielkości przedsiębiorstwa przedstawia wykres 8.

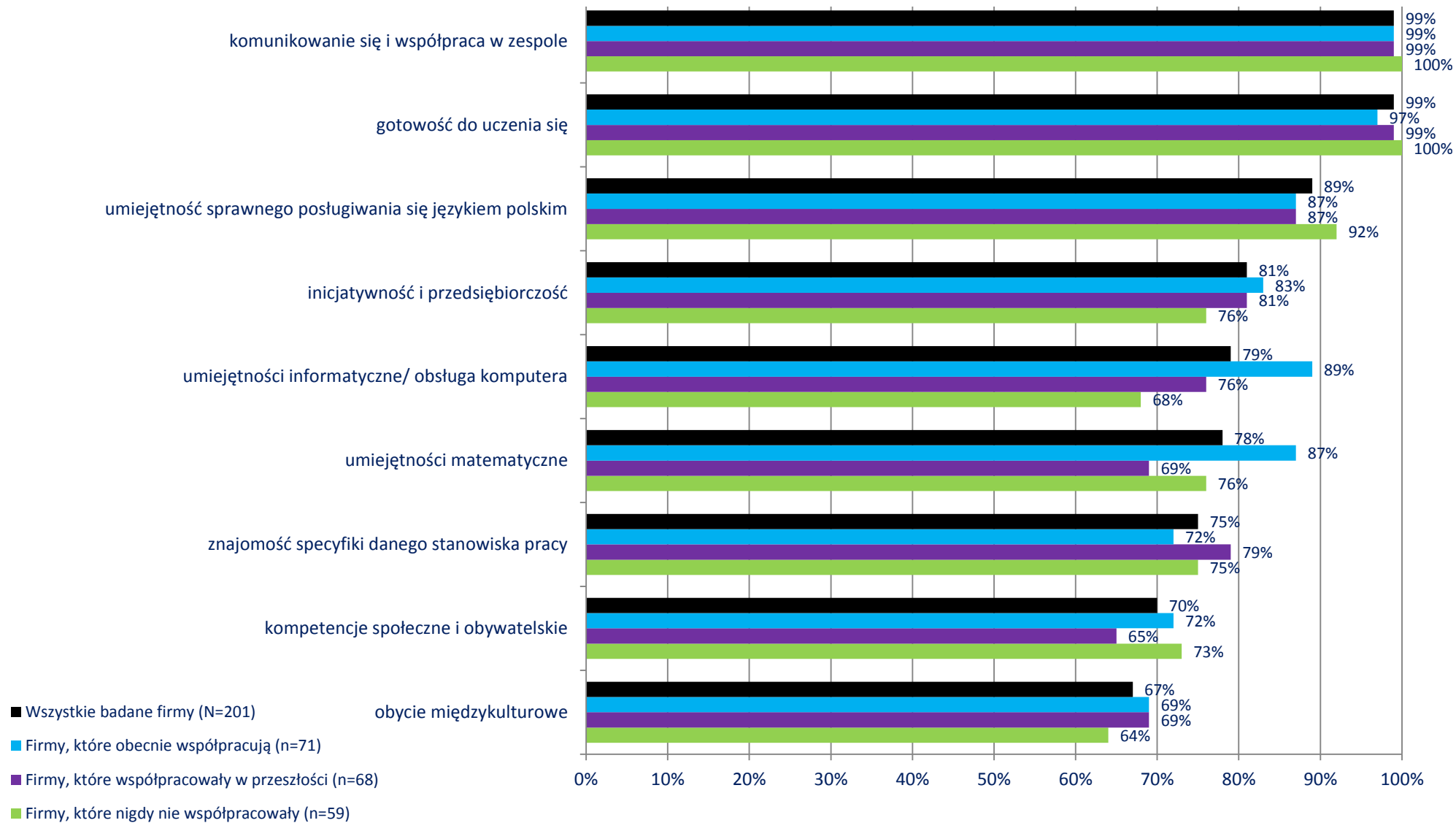
**Wykres 6. Korzyści przedsiębiorstw ze współpracy ze szkołami i instytucjami kształcenia zawodowego**



Źródło: opracowanie własne

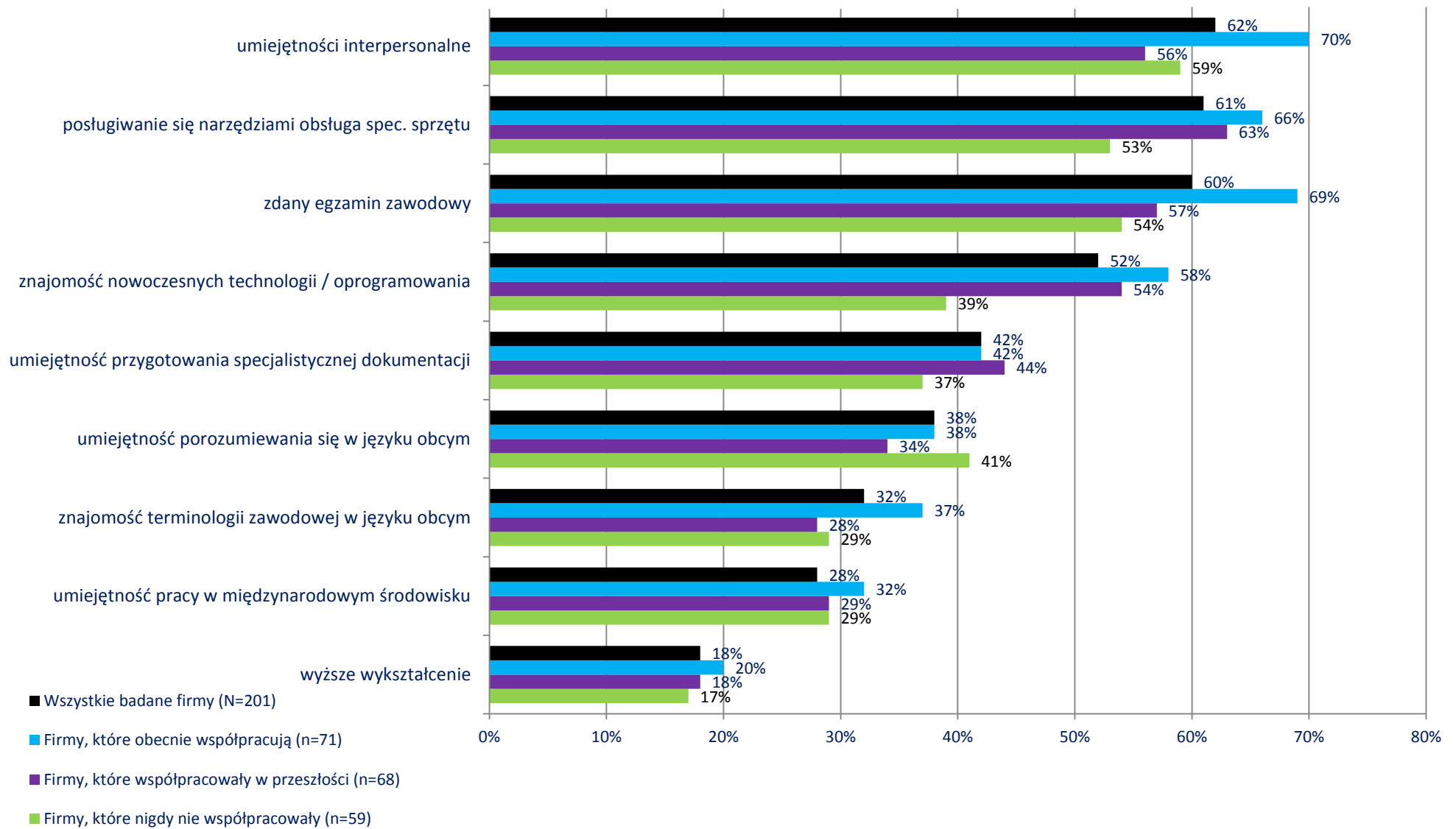


**Wykres 7. Pożądane przez pracodawców cechy młodych pracowników (cz.1/2)**



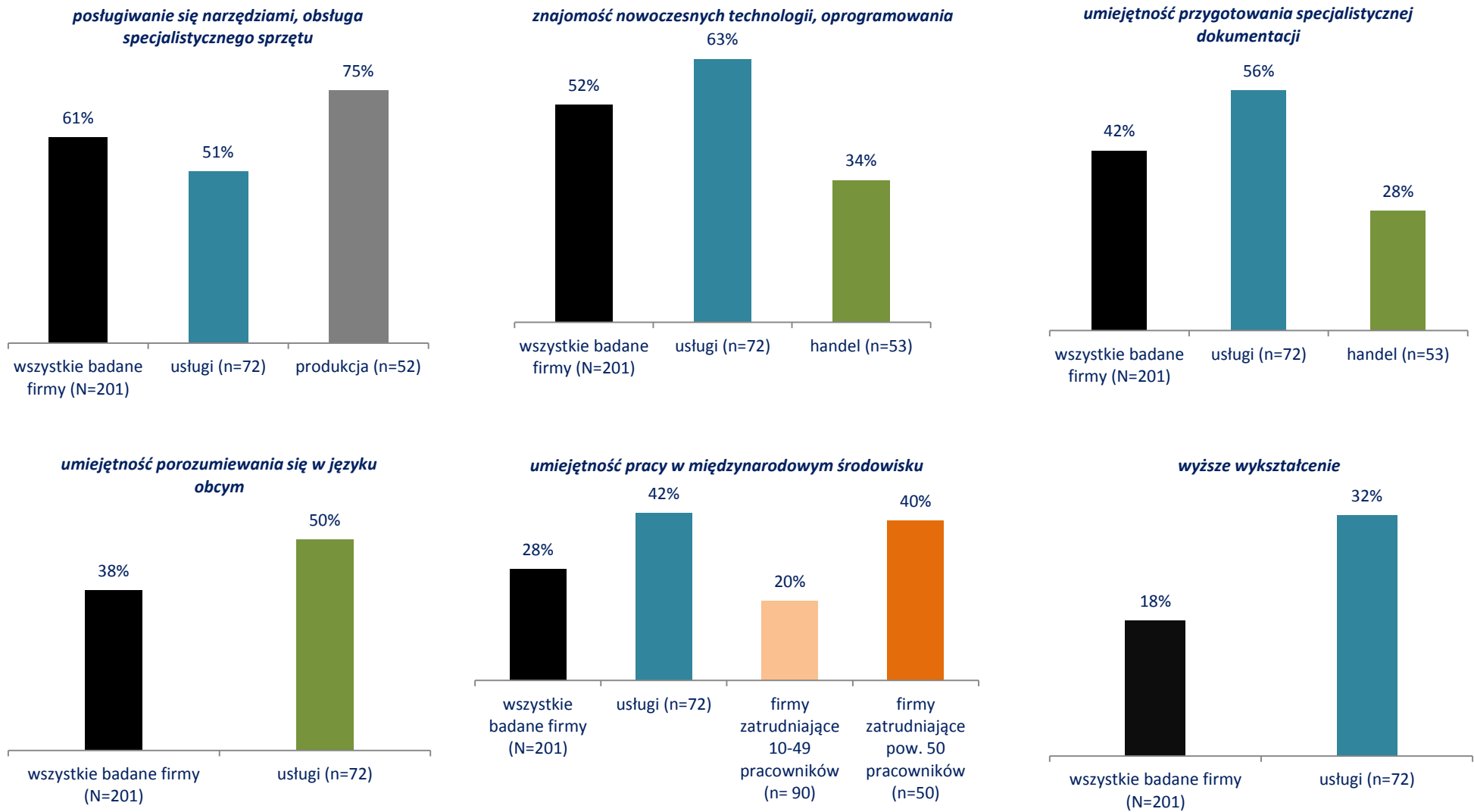
Źródło: opracowanie własne

Wykres 7. Pożądane przez pracodawców cechy młodych pracowników (cz.2/2)



Źródło: opracowanie własne

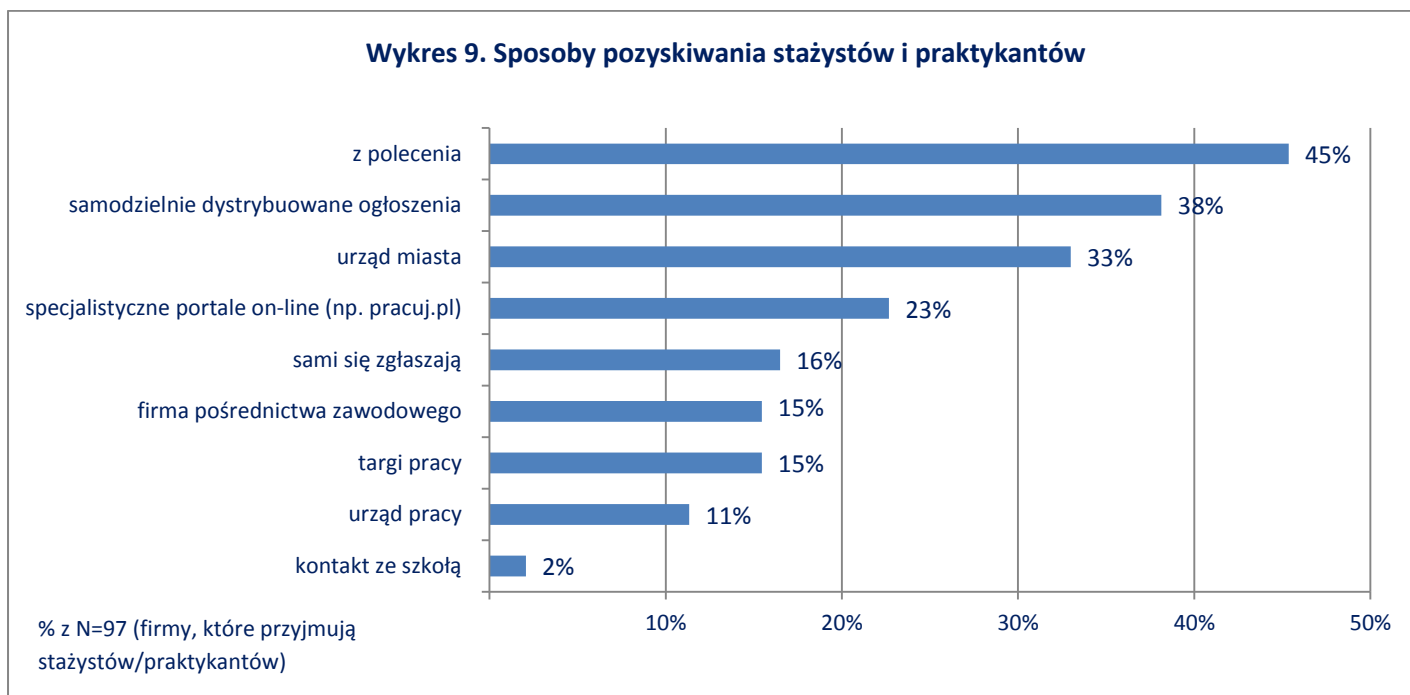
**Wykres 8. Pożądane cechy młodych pracowników – zróżnicowanie w zależności od branży i wielkości przedsiębiorstwa**



Źródło: opracowanie własne

## 2.6 Pozyskiwanie i zatrudnianie stażystów

Na staże i praktyki najczęściej przyjmują firmy, które obecnie współpracują z sektorem edukacji – 82% w ramach kooperacji z placówkami edukacji zawodowej, a 56% w ramach współpracy z innymi rodzajami placówek edukacyjnych. Ponad połowa firm, które współpracowały w przeszłości z sektorem edukacji i 1/3 tych, które nigdy nie zdecydowały się na taką współpracę, obecnie rekrutuje praktykantów i stażystów. Stażyści czy praktykanci są najczęściej pozyskiwani z polecenia, dzięki samodzielnie dystrybuowanym ogłoszeniom lub za pośrednictwem urzędu miasta. Ponad ¾ firm zatrudnia praktykantów i stażystów po zakończeniu stażu. Najczęściej są to firmy prowadzące obecnie współpracę z sektorem edukacji (90%).



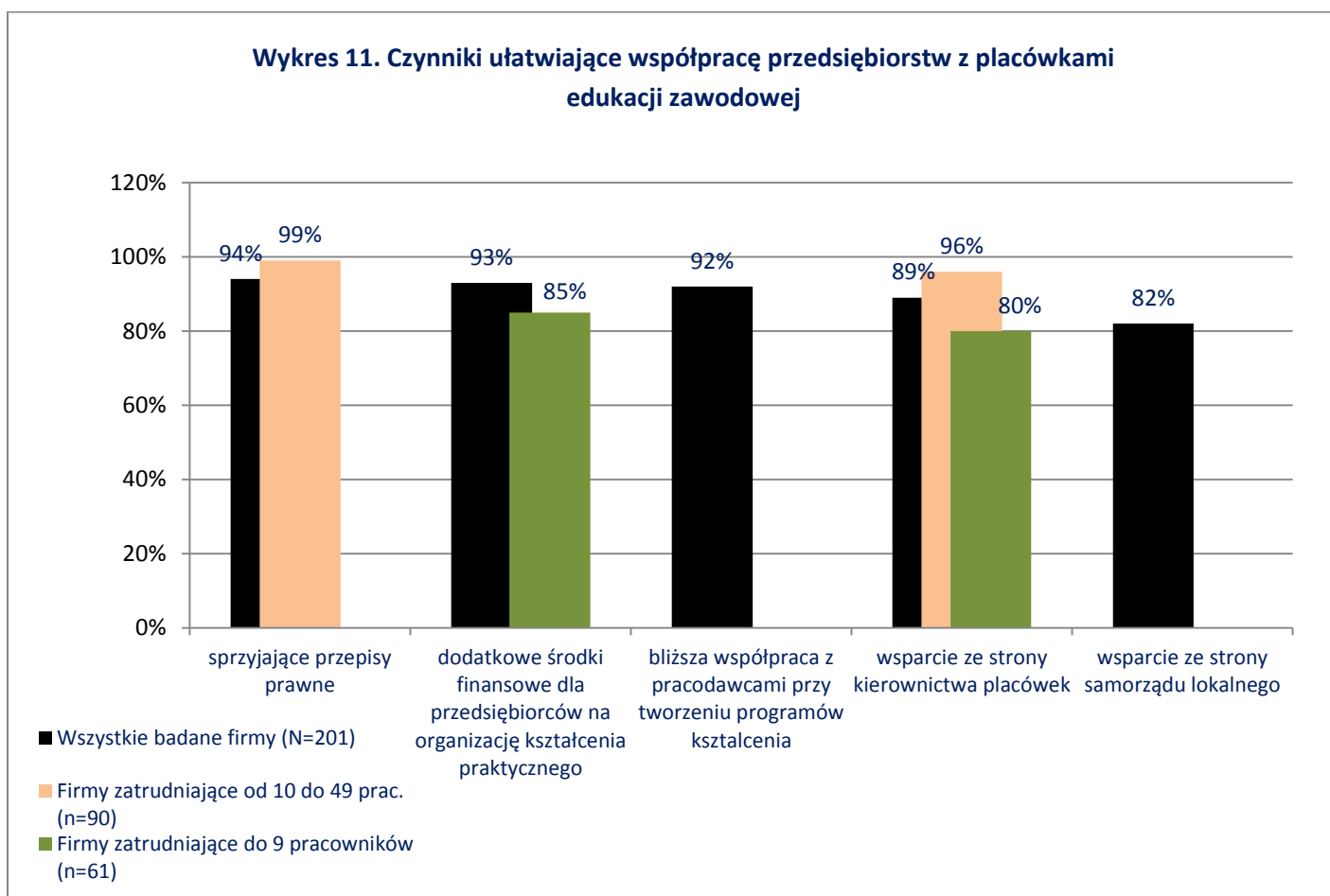
Źródło: opracowanie własne



Źródło: opracowanie własne

## 2.7 Ułatwienia dla współpracy przedsiębiorstw z placówkami edukacji zawodowej

Przedstawione na poniższym wykresie czynniki ułatwiałyby, zdaniem pracodawców, współpracę z placówkami edukacji zawodowej. Warto zauważyć, iż postrzeganie części tych ułatwień zależy od wielkości przedsiębiorstwa – mniejsze firmy (do 9 pracowników) nieco mniej pozytywnie niż ogół badanych firm, odniosły się do możliwości otrzymania dodatkowych środków na organizację kształcenia praktycznego oraz wsparcia ze strony kierownictwa placówek. Z drugiej strony, dla średnich firm zmiana przepisów prawnych oraz wsparcie ze strony kierownictwa placówek byłyby większymi ułatwieniami we współpracy z placówkami edukacji zawodowej, w porównaniu ze wszystkimi badanymi firmami. Nie wystąpiły różnice w zależności od branży, w jakiej działa przedsiębiorstwo.



Źródło: opracowanie własne